

Διάβασα για σας

Επιμέλεια Ανθής Πέτσα-Σαββίδου

Θανάση Παπαϊωάννου, Αναπολώντας τα παλιά

20 Ιουλίου 1974

Πρωί-πρωί, πριν ξημερώσει ακόμα, αρχίζει η Τούρκικη επιδρομή κατά της Κύπρου, και όπως ήταν φυσικό, οι τότε κρατούντες κηρύσσουν γενική επιστράτευση. Εμείς, οι του αεροδρομίου, έπρεπε να παρουσιαστούμε για υπηρεσία στον Αερολιμένα Λευκωσίας.

... ..

Στο αεροδρόμιο άρχισαν να καταφθάνουν υπάλληλοι, εργάτες και άλλο προσωπικό της Πολιτικής Αεροπορίας, ανταποκρινόμενοι άμεσα στο κάλεσμα για επιστράτευση, αποφασισμένοι να προσφέρουν τα πάντα για να υπερασπισθούν την κινδυνεύουσα πατρίδα. Μαζί και ένα τάγμα της Εθνικής Φρουράς, υποστηριζόμενο από ένα Ρωσικό τανκ T80, και δύο τζιηπ που μετέφεραν ελαφρά αντιαεροπορικά, υπό τη διοίκηση του Ελλαδίτη Ταγματάρχη Γεώργιου Παπαδόπουλου.

Αφού γνωριστήκαμε με τον Στρατιωτικό Διοικητή και έγινε ο καταμερισμός των ευθυνών του καθενός, καταπάστηκα αμέσως με την οργάνωση και τη δραστηριοποίηση της δικής μου ομάδας, που αριθμούσε ήδη περί τα πενήντα άτομα. Και επειδή δυο Τουρκικά μαχητικά μάς επισκέφτονταν κατά διαστήματα και έκαναν βυθίσεις πάνω από το αεροδρόμιο, προφανώς για αναγνώριση και φωτογράφιση, φοβούμενοι πιθανή απόπειρα κατάληψης του αεροδρομίου με την προσγείωση μεταγωγικών αεροσκαφών μεταφερόντων στρατιωτικές μονάδες, αποφασίσαμε να τοποθετήσουμε διάφορα εμπόδια πάνω στους δύο διαδρόμους προσγειώσεως, όπως σκάλες επιβατών, πιατόφορμες φορτοεκφόρτωσης και άλλα, για να καταστήσουμε αδύνατη την προσγείωση οποιουδήποτε αεροπλάνου. Και μάλιστα για να αχρηστεύσουμε εντελώς τον κυρίως διάδρομο, ρυμουλκήσαμε στο μέσον του ένα αεροσκάφος τύπου Trident των Κυπριακών Αερογραμμών. Στο μεταξύ οι Τούρκοι ζυγώσανε το αεροδρόμιο από τα δυτικά και βόρεια και άρχισαν οι πρώτες αψιμαχίες.

... ..

Όταν οι Τούρκοι αντιλήφθηκαν ότι είχαμε αχρηστεύσει το αεροδρόμιο, έστω και προσωρινά, αποφάσισαν να το αχρηστεύσουν μόνιμα και άρχισαν αμέσως να μας φιλοδωρούν με ρουκέττες και βόμβες από αέρος, εκτός από τα πυρά που δεχόμασταν από τις χερσαίες δυνάμεις τους. Οι επιθέσεις των Τουρκικών πολεμικών αεροσκαφών γινόντουσαν πάντοτε από την πλευρά του ήλιου για να μη μπορούν να τα διακρίνουν έγκαιρα οι στρατιώτες που επάνδρωναν τα αντιαεροπορικά, μηχανοκίνητα και σταθερά, και να τα αναχαιτίζουν. Εδώ είναι που μας πρόσφερε πολύτιμη βοήθεια ο Ηρακλής, ο επονομαζόμενος Κάστρο. Ο Ηρακλής, βετεράνος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ήταν αρχιεργάτης του Αερολι-

μένα, συνδικλιστής της Αριστερής Π.Ε.Ο. (Παγκύπριας Εργατικής Ομοσπονδίας), εξ ου και το παρατσούκλι Κάστρο και καταγόταν από τον γειτονικό μας Γερόλακκο. Ο Ηρακλής λοιπόν τράβηξε μια πλάτφορμα φορτοεκφόρτωσης στο μέσον της πίστας (χώρος σταθμεύσεως αεροσκαφών), άραξε από κάτω για να είναι αδέσμευτος από τον αέρα, και ανίχνευσε τον ορίζοντα, οσάκις δε εντόπιζε τουρκικό μαχητικό, έδινε τις σχετικές οδηγίες στους αντιαεροπόρους, που άνοιγαν αμέσως πυρ. Κατ' αυτό τον τρόπο τα καταφέραμε και καταρρίψαμε ένα εχθρικό καταδιωκτικό, πράγμα που πανηγυρίσαμε δεόντως με επευφημίες και ζητωκραυγές.

Άλλη πολύτιμη υπηρεσία που πρόσφερε ο Κάστρο στους υπερασπιστές του αεροδρομίου, ήταν η ακόλουθη. Όπως είπα προηγουμένως, ο Ηρακλής καταγόταν από τον Γερόλακκο, που γειτόνευε με τη βορειοδυτική περίμετρο του αεροδρομίου. Έτσι, τη δεύτερη νύχτα του εγκλωβισμού μας στο αεροδρόμιο — μιλώ για εγκλωβισμό, γιατί στα βόρεια και τα δυτικά ήταν οι Τουρκικές δυνάμεις και στα νότια και ανατολικά οι Εγγλέζοι — αποφάσισε να επισκεφθεί το χωριό του. Αργά τη νύχτα τα κατάφερε έρποντας να περάσει μέσα από τις γραμμές των Τούρκων και να φτάσει στον προορισμό του, και τις αυγινές ώρες να επαναλάβει αντιστρόφως το εγχείρημα και να επιστρέψει στο αεροδρόμιο, καταγράφοντας στο μυαλό του τα όσα αντιλήφθηκε για τις θέσεις και κινήσεις των Τούρκων και στη συνέχεια περιγράφοντάς τα λεπτομερώς στους δικούς μας αρμόδιους στρατιωτικούς, που τα αξιοποίησαν ανάλογα.

... ..

Νωρίς το Σάββατο, 20.7.74, ο Ταγματάρχης Παπαδόπουλος, αφού παράταξε τους άνδρες του στις κατάλληλες αμυντικές θέσεις προς αντιμετώπιση των επιτιθέμενων Τούρκων, έδωσε εντολή να δρυσματισθεί όλη η γυάλινη πρόσοψη του Κτιρίου Επιβατών, που αποτελούσε ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά αυτού του πραγματικά ωραίου οικοδομήματος, ώστε σε περίπτωση βομβαρδισμού να μη δηνήσουμε δύματα από τα θραύσματα των γυαλιών, που ομολογουμένως ήταν σωστή ενέργεια, και γι' αυτή την αγγαρεία επελέγησαν οι επιστρατευμένοι εργάτες του αεροδρομίου.

Ενώ λοιπόν βρισκόμουν μέσα στην Αίδουσα των Εποσημών του αεροδρομίου — αυτήν είχα επιλέξει να χρησιμοποιώ σαν γραφείο μου σ' αυτή την έκτακτη κατάσταση — καταφθάνει αναστατωμένος ο Χρυσόστομος, σταλμένος και από τους άλλους εργάτες, και με κομμένη την ανάσα μου λέγει το και το. Του εξήγησα τότες ότι κι εγώ με βαρειά καρδιά συγκατένευσα σ' αυτή την ενέργεια, Όμως έπρεπε να γίνει, γιατί αν έπεφτε βόμβα, έστω και κοντά στο κτίριο, τότε από το φωτικό κύμα θα δρυσματίζονταν τα γυαλιά και θα δρηνούσαμε εκ του ασφαλούς δύματα μεταξύ αυτών που χρησιμοποιούσαν το κτίριο επιβατών.

... ..

Η Μάχη του Αεροδρομίου

Καιρός όμως, μετά απ' αυτό το διάλειμμα, να επανέλθουμε στις πολεμικές επιχειρήσεις.

Οι Τούρκοι βάλουν εναντίον μας τόσον από ξηράς όσον και από αέρος, και αν εξαιρέσουμε την νοτιοανατολική πλευρά, που είναι έδαφος της ΡΑΦ, μας έχουν ζώσει από παντού. Οι διάδρομοι προσγειώσεως έχουν ήδη γεμίσει από κρατήρες, που προξένησαν οι ρουκέτες και οι βόμβες των εχθρικών αεροπλάνων που μας χτυπούν κάθε τόσο.

Όσο προχωρεί η μέρα και τα πράγματα αρχίζουν να δυσκολεύουν, το Γ.Ε.Ε.Φ. ενημερώνει τους ιδύνοντες ότι αργά το βράδυ της Κυριακής θα καταφθάσει αεροπορικώς από την Κρήτη μια Μοίρα Ορεινών Καταδρομών για να ενισχύσει τη φρουρά του αεροδρομίου. Αμέσως σημαίνει συναγερμός και κινητοποιούνται όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες, Πολιτική Αεροπορία, Τμήμα Δημοσίων Έργων, Διοίκηση Αερολιμένα - πολιτική και στρατιωτική - για να προετοιμάσουν το αεροδρόμιο να υποδεχθεί τα μεταγωγικά αεροσκάφη που θα μεταφέρουν τους Έλληνες καταδρομείς.

Οι διάδρομοι προσγειώσεως, που είναι γεμάτοι κρατήρες από τις βόμβες και τις ρουκέτες των Τουρκικών αεροπλάνων, χρειάζονται επείγοντως επισκευή. Επιλέγουμε να επισκευάσουμε το μικρό διάδρομο, που έχει κατά προσέγγιση προσανατολισμό από ανατολών προς δυσμάς, κι αυτό γιατί ο μεγάλος διάδρομος δεν προσφέρεται - και ο λόγος - διότι, με τον προσανατολισμό του από νότο προς βορρά, μιλούμε πάντα κατά προσέγγιση, τα αφικνούμενα-αναχωρούντα αεροσκάφη υποχρεωτικά θα πετούν χαμηλά πάνω από τις γραμμές των Τούρκων, που έχουν ήδη προωθηθεί και καταλάβει τις βόρειες παρυφές του αεροδρομίου και κατά συνέπεια θα είναι εκτεθειμένα στα πυρά τους.

Είναι αργά το απόγευμα της Κυριακής, όταν τα Δημόσια Έργα μάς εφοδιάζουν με το αναγκαίο πρέμιξ και πάνουμε πυρετωδώς δουλειά. Από εργατικά χέρια, Δόξα τω Θεώ, διαθέτουμε πλεόνασμα. Είναι ο άοπλος Λόχος των Εφέδρων, ανάμεσά τους και ο ανεπιός μου Χάρης Νικολαΐδης, γιός του πρωτοξάδελφού μου μ. Γιάννη Νικολαΐδη, που μας είχε αποστείλει ΑΟΠΛΟΥΣ, παρακαλώ, για να μας ενισχύσει(!) το Γ.Ε.Ε.Φ. και οι πενήντα τόσοι εργάτες του Αεροδρομίου. Με την έλευση λοιπόν του σκότους, που δεν μας καταδέχονται τα Τουρκικά μαχητικά, χωρίς χρονοτριβή αρχίζουμε τις επισκευές και σε χρόνο ρεκόρ είμαστε έτοιμοι και με ανυπομονησία αναμένουμε την άφιξη των πολυπόθητων ενισχύσεων.

Στο μεταξύ εγώ, γνωρίζοντας ότι η κατάσταση δεν είναι ρόδινη, αγωνιώ για την οικογένεια, διότι το σπίτι της Χρυσταλλένης, που τους πήγα, δεν απέχει και πολύ από το αεροδρόμιο, που ομολογουμένως κινδυνεύει. Να όμως που παρουσιάζεται ο από μηχανής θεός στο πρόσωπο του φίλου και συνάδελφου Ηρακλή Παναγιωτίδη.

Ο Ηρακλής Παναγιωτίδης, που είναι Προϊστάμενος του Γραφείου Αεροπορικών Κινήσεων, είχε έρδει το απόγευμα της Κυριακής στο αεροδρόμιο από τα κεντρικά γραφεία του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας στη Λευκωσία, μαζί με τον αρμόδιο μηχανικό του Τμήματος Δημοσίων Έργων, για να επιθεωρήσουν τις ζημιές που είχαν υποστεί οι διάδρομοι προσγειώσεως. Αυτόν λοιπόν «ηγγάρευσα ίνα άρη τον σταυρόν μου». Όταν επρόκειτο να φύγει, μόλις είχε σουρουπώσει και πριν αρχίσει ο κατ' οίκον περιορισμός, και αφού είχα συνεννοηθεί προη-

γουμένως, τηλεφωνικώς, με την Ελενίτσα, τον παρακάλεσα να περάσει από το σπίτι της Χρυσταλλένης, αφού του εξήγησα ότι ήταν στο δρόμο του, και να πάρει την Ελενίτσα και τις κόρες μου στο σπίτι του Χριστάκη Χειμωνίδη, Ελεγκτή Εναέριας Κυκλοφορίας, αδελφού του συγάμπρου μου Νίκου Παναγιώτου, στον Άη Γιάννη, κι εκείνος προσεφέρθη προθυμότατα να με εξυπηρετήσει, πράγμα για το οποίο τον ευγνωμονώ. Μόνο που παράλειψα σκόπιμα να του αναφέρω ότι εννοούσα το χωριό Άη Γιάννη της Μαλούντας και όχι τον Άη Γιάννη της Λευκωσίας (Αρχιεπισκοπή), κι αυτό γιατί πλησίαζε ήδη η ώρα του κέρφιου, όπως είπα προηγουμένως.

Αφού λοιπόν ασφάλισα την οικογένεια κατ' αυτό τον τρόπο, έφυγε ένα μεγάλο βάρος από πάνω μου και μπορούσα τώρα να αφοσιωθώ απερίσπαστος στο έργο μου.

Κοντεύουν τα μεσάνυχτα και η αγωνία μας φουντώνει. Τεντώνουμε τ' αυτιά, προσδοκώντας με ανυπομονησία, που σπάει κυριολεκτικά τα νεύρα, να ακούσουμε βόμβο αεροπλάνων να προσεγγίζουν. Κι όταν επί τέλους ακούγεται το ουρανόσταλτο βουητό, ακούγεται ταυτόχρονα και κροτάλισμα μυδραλλιοβόλων από τις ανατολικές παρυφές του αεροδρομίου, από κει ακριβώς που προσεγγίζουν για προσγείωση τα μεταγωγικά που με τόση λαχτάρα καρτερούμε. Παγώνουμε! Μας κόβεται η ανάσα! Τι να συμβαίνει άραγε; Μήπως τα αεροπλάνα που προσεγγίζουν για προσγείωση δεν είναι δικά μας, αλλά Τουρκικά που μεταφέρουν στρατεύματα για κατάληψη του αεροδρομίου; Μήπως υπάρχει πάλι προδοσία; Και ξαφνικά ακούγεται ένας τρομακτικός κρότος κι ο ουρανός στην ανατολική πρόσβαση του διαδρόμου προσγειώσεως, κοντά στη Μακεδονίτσα, φωτίζεται από μια έντονη λάμψη. Ταυτόχρονα ο Πύργος Ελέγχου μάς ενημερώνει ότι μόλις τώρα, το πρώτο αεροσκάφος που αναμέναμε γεμάτο καταδρομείς, καταρρίφθηκε από τις δικές μας δυνάμεις που επανδρώνουν τις ανατολικές παρυφές του αεροδρομίου, και ότι το δεύτερο που ακολουδούσε, παρόλο που χτυπήθηκε κι αυτό, θα προσπαθούσε να προσγειωθεί.

Κατάρα! Κατάρα! Κατάρα! Το Γ.Ε.Ε.Φ., με τους Χουντικούς Πραξικοπηματίες αξιωματικούς του, δεν ενημέρωσε, ως όφειλε, τον Διοικητή της μονάδας που είχε αναπτυχθεί στις ανατολικές παρυφές του αεροδρομίου και να το αποτέλεσμα! Ένα αεροσκάφος γεμάτο καταδρομείς καταρριμμένο και δεύτερο χτυπημένο! Από τους επιβαίνοντες σ' αυτό καταδρομείς σώθηκε μόνο ένας, που τα κατάφερε να πηδήσει έξω από αυτό τη στιγμή που προσέκρουε στο έδαφος, και τη γλύτωσε με μερικά κατάγματα. (Αυτό τον τυχερό καταδρομέα τον γνώρισα μετά από ένα χρόνο στο γάμο του γιου του Βοηθού Αερολιμένα Φαίδωνα Νικολάου, όπου ήταν προσκεκλημένος, όπως κι εγώ.) Εκεί ακριβώς που κατέπεσε το αεροσκάφος ανεγέρθηκε αργότερα Μνημείο, γνωστό σήμερα ως ο Τύμβος της Μακεδονίτισσας, όπου φυλάσσονται τα λείψανα αυτών των παλληκαριών που πρόσφεραν τους εαυτούς τους θυσία στο βωμό της Κυπριακής Ελευθερίας και όπου επίσης, στον παρακείμενο χώρο, είναι θαμμένοι όσοι έπεσαν κατά την Τουρκική Εισβολή. Αιωνία θα είναι η μνήμη τους κι ελαφρύ το χώμα της Κύπρου που τους σκεπάζει!

Ο πόνος για τη συμφορά που μας βρήκε είναι αβάσταχτος και η οργή για την

εγκληματική ανευθυνότητα των πρωταιτίων ξεχειλίζει. Αποσύρομαι στο προσωρινό μου γραφείο για να κλάψω μόνος γι' αυτό το αναπάντεχο χτύπημα της μοίρας, οπότε χτυπάει ξαφνικά το τηλέφωνο. Σηκώνω το ακουστικό και στην άλλη άκρη ακούω κάποιον να ψελλίζει φοβισμένα «μήπως τα αεροπλάνα που χτυπήσαμε ήταν δικά μας;» Ήταν ο λοχαγός που διοικούσε τη δύναμη που είχε αναπτυχθεί στις ανατολικές παρυφές του αεροδρομίου και συνεπώς υπεύθυνος γι' αυτή την ανείπωτη καταστροφή. Το ξέσπασμά μου δεν περιγράφεται! Η οργή που με έπνιγε βρήκε διέξοδο! Το τι άκουσε ο καημένος δεν λέγεται, κι όπως ήμουνα πραγματικά έξαλλος, του έκλεισα απότομα το τηλέφωνο χωρίς να του δώσω την ευκαιρία να δικαιολογηθεί.

Η μοίρα των καταδρομών που έφτασε στην Κύπρο κατ' αυτό τον δυσοίωνα τρόπο, στρατωνίστηκε μέχρι τη Δευτέρα το πρωί στο Μετόχι του Κύκκου, οπότε και επανήλθε στο Αεροδρόμιο και αναπτύχθηκε στην Β.Α. πλευρά του, για να αντιμετωπίσει και να απωθήσει τους επερχόμενους Τούρκους. Από τα 12 αεροπλάνα που τη μετάφεραν, τα δέκα, αφού ανεφοδιάστηκαν, αναχώρησαν για τη βάση τους, στην Ελλάδα, το ένα όπως είπαμε προηγουμένως καταρρίφθηκε από εμάς τους ίδιους, λόγω εγκληματικής ασυνενοησίας και βλακειάς, και το άλλο, λαβωμένο, που δεν μπορούσε να πετάξει, ξέμεινε στα χέρια μας. Αρχικά το ρυμολκήσαμε και το κρύψαμε μέσα στο υπόστεγο των Κυπριακών Αερογραμμών, όμως, ύστερα από παραστάσεις των Ηνωμένων Εθνών, που μας κατασκόπευαν και παρακολουθούσαν και την παραμικρή μας κίνηση, αναγκαστήκαμε να το μετακινήσουμε σε απόμερο, ανοικτό χώρο του αεροδρομίου. Αυτό έγινε τη Δευτέρα το πρωί.

Προϊούσης της ημέρας, ήρθε εντολή από το Γ.Ε.Ε.Φ. να το καταστρέψουμε και να το εξαφανίσουμε, κι αυτό για να μην υπάρχει χειροπαστή μαρτυρία για ανάμειξη της Ελλάδας στη σύρραξη. Και έτσι αρχίζει η διαδικασία έμπρακτης εφαρμογής της εντολής. Νωρίς το απόγευμα του βάζουμε φωτιά, εκεί που το είχαμε ρυμολκήσει, για να το κάψουμε. Το βράδυ, ό,τι απόμεινε από τη φωτιά πρέπει να γίνει παλιοσιδερικά και να πεταχτεί μακριά. Και τότες πάνει δουλειά το Τ80, που υπεύθυνός του είναι ο εξ Ελλάδος Λοχίας Θανάσης, που το επίθετό του δυστυχώς μου διαφεύγει. Επάνω στον πυργίσκο του ταγκ, ακόμη ένας Θανάσης, ο εαυτός μου. Και πηγαινοερχόμαστε μπρος και πίσω, και το πατούμε και το ξαναπατούμε, ως τα μεσάνυχτα, μέχρι που το κάνουμε μια άμορφη μάζα παλιοσιδερικών, και μετά από εμάς ένας εκκαφέας θα το πετάξει μακριά, κοντά στη δυτική περίμετρο του αεροδρομίου.

Ξεκουραζόμαστε για λίγο, γιατί την επομένη, 23^η Ιουλίου 1974, μας περιμένουν δύσκολες ώρες. Η μάχη του αεροδρομίου, που βρίσκεται σε εξέλιξη, φουντώνει. Οι αφιχθέντες από την Κρήτη καταδρομείς, αφού πήραν θέσεις μάχης στη Β.Α. περιοχή του αεροδρομίου, όπου είχαν προελάσει οι Τούρκοι, περνούν στην αντεπίθεση και αρχίζουν να τους απωθούν αποτελεσματικά. Στη μάχη εμπλέκεται και το Τ80, που κυβερνά ο φίλος μου, ο λοχίας Θανάσης, και η συμβολή του στην όλη επιχείρηση είναι ομολογουμένως σημαντική. Και όσο προχωρεί η μέρα η μάχη μαίνεται, όμως στη Νέα Υόρκη το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, που συνεδριάζει από νωρίς, αποφασίζει τη γενική κατάπαυση

του πυρός. Οφείλουμε να συμμορφωθούμε, κι αυτή είναι η εντολή που παίρνουμε από το Γ.Ε.Ε.Φ.

Όμως το Γ.Ε.Ε.Φ. αδυνατεί να επικοινωνήσει με τον Διοικητή των καταδρομών, Ταγματάρχη Γεώργιο Παπαστυλιανού, που έχει αδρανοποιήσει όλα τα μέσα επικοινωνίας για να αφοσιωθεί απερίσπαστος στο έργο του. Και πέφτει ο κλήρος πάνω σε μένα, που γνωρίζω την περιοχή, να φροντίσω να τον εντοπίσω και να του διαβιβάσω την εντολή του Γενικού Επιτελείου για άμεση συμμόρφωση προς τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Τον αναζητώ πρώτα στο κτίριο του Κέντρου Πληροφοριών Πτήσεων, που υποτίθεται ότι ήταν η έδρα της Διοίκησης της Μοίρας και που είναι σχετικά στα μετόπισθεν. Δεν τον βρίσκω εκεί. Ο καταδρομέας-τηλεφωνητής, μου υποδεικνύει να τον αναζητήσω στην πρώτη γραμμή. Βάζω το σταυρό μου και ξεκινώ. Θα διασχίσω ανοιχτό χώρο που βάλλεται από τα Τουρκικά πυρά. Αφού διάνυσα τα πρώτα 300 μέτρα περίπου, βλέπω μπροστά μου, δεξιά κι αριστερά καταδρομείς να έρπουν πρηγηδόν προς τα εμπρός και να βάλλουν πυρά κατά βούλησιν. Ρωτάω πού είναι ο Διοικητής τους και μου δείχνουν μπροστά. Μου φωνάζουν να καλυφθώ. Οι σφαίρες σφουρίζουν γύρω μου. Κάποια στιγμή με προσπερνά ένα τζιήπ που κατευθύνεται στα μετόπισθεν. Του ρίχνω μια ματιά και βλέπω μέσα ένα καταδρομέα πληγωμένο, αναίσθητο, με τα πόδια του να κρέμονται έξω απ' αυτό. Σφίγγω τα δόντια και προχωρώ τροχάδην. Αψηφώ τον κίνδυνο, μοναδική μου έγνοια να βρω τον Διοικητή. Τον εντοπίζω στην πρώτη γραμμή, επί κεφαλής των ανδρών του να προελαύνει απτόητος. Όταν με βλέπει μου μπήγει τις φωνές και με ρωτά τι γυρεύω εκεί. Του εξηγώ ποιος είμαι και του διαβιβάζω την εντολή του Γ.Ε.Ε.Φ. για κατάπαυση του πυρός. Αντιδρά με οργίλο ύφος και μου λέγει: «Εκείνοι να κάνουν τη δουλειά τους κι εγώ τη δική μου!» Συμμορφώθηκε τότε μόνον, μετά που σταθεροποίησε τις θέσεις του!

Αφού εξετέλεσα την αποστολή μου, επέστρεψα στη θέση μου και έδωσα σχετική αναφορά στον Ταγματάρχη Γ. Παπαδόπουλο. Εκεί με περίμενε το θλιβερό μαντάτο! Ο λοχίας ο Θανάσης, που το προηγούμενο βράδυ μαζί του επάνω στον πυργίσκο τού τανκ του παδιάσαμε να μετατρέψουμε σε παληοσιδερικά το λαβωμένο Νορτ Άτλας, σκοτώθηκε στη μάχη που μαινόταν από το πρωί στη Β.Α. μεριά του αεροδρομίου. Εκεί που υποστήριζε τους καταδρομείς, του είχαν τελειώσει τα πυρομαχικά τού μυδραλλιοβόλου του, κι όταν έσκυψε από τον πυργίσκο του τανκ για να πάρει το κιβώτιο που του στείλανε για ανεφοδιασμό, τον πήρε μια ριπή πολυβόλου και τον θέρισε. Ήταν φαίνεται γραμμένο ένας Θανάσης να θυσιαστεί στο αεροδρόμιο, κι αυτός δεν ήμουνα εγώ, αλλά ο εξ Ελλάδος φίλος κι αδελφός! Αιωνία να 'ναι η μνήμη του και στοργικό το χώμα της Κύπρου που τον σκεπάζει!

Η συνάντηση με τα Η.Ε. και τον Τούρκο Διοικητή, η αποχώρηση από το αεροδρόμιο και η παράδοση του στα Ηνωμένα Έθνη 24.7.1974

Την επομένη, 24.7.1974, αφού επετεύχθη η κατάπαυση του πυρός, τα Ηνωμένα Έθνη προέβησαν σε διευθετήσεις με το Γ.Ε.Ε.Φ. και τη Διοίκηση των Τούρ-

κων Εισβολέων για μια συνάντηση επί τόπου των αντίπαλων δυνάμεων και των Ηνωμένων Εθνών, προς συζήτηση των λεπτομερειών για εφαρμογή της αποφάσεως του Συμβουλίου Ασφαλείας αναφορικά με τον Διεθνή Αερολιμένα Λευκωσίας. Η συνάντηση ορίστηκε για τις 11 το πρωί της Τετάρτης σε ουδέτερο ανοικτό χώρο μεταξύ των αντιμαχομένων δυνάμεων. Σ' αυτή τη συνάντηση θα έπαιρναν μέρος από πλευράς των υπερασπιστών του αεροδρομίου ο Ταγματάρχης Γ. Παπαδόπουλος, ο Διευθυντής του Αερολιμένα Αθανάσιος Παπαϊωάννου ως διερμηνέας του Ταγματάρχη Παπαδοπούλου, αλλά και υπό την ιδιαίτερη ιδιότητά του, ο Άγγλος Ταγματάρχης Πάρκερ, ένας υπολοχαγός από πλευράς Ηνωμένων Εθνών και ο Συνταγματάρχης-Διοικητής της επιτιθέμενης Τουρκικής Δυνάμεως. Εμείς και τα Η.Ε. φτάσαμε σχεδόν ταυτόχρονα στον τόπο της συνάντησης, ο Τούρκος Συνταγματάρχης όμως, συνοδευόμενος από τον διερμηνέα του, έναν τούρκο οπλίτη, φτάσανε λίγο καθυστερημένοι.

Στη σύσκεψη που ακολούθησε και που ήταν σύντομη, αποφασίστηκαν τα εξής με άμεση ισχύ: 1) Οι Τούρκοι θα διατηρούσαν τις θέσεις τους. 2) Οι Ελληνοκυπριακές δυνάμεις θα αποχωρούσαν από τις θέσεις τους, τις οποίες θα καταλάμβαναν άνδρες των Ηνωμένων Εθνών, και θα εκκένωναν το Κτηριακό Συγκρότημα του Αερολιμένα. 3) Πρώτοι θα αποχωρούσαν οι άοπλοι πολίτες, και αμέσως μετά οι μάχιμες δυνάμεις με όλο τον οπλισμό τους. 4) Μετά τη συμπλήρωση της αποχώρησης, ο Διευθυντής του Αερολιμένα θα παρέδιδε το Κτίριο Επιβατών στον Ταγματάρχη Πάρκερ των Ηνωμένων Εθνών και θα αποχωρούσε και ο ίδιος.

Όλα εξελίσσονταν ομαλά μέχρι την τελευταία στιγμή, που παρέδίδα στον Ταγματάρχη Πάρκερ τα καταστήματα αδασμολογήτων μέσα στην αίθουσα επιβατών, οπότε ακούστηκαν εκρήξεις από το χώρο σταθμεύσεως αεροσκαφών και πυρά μυδραλλιοβόλων. Προφανώς οι Τούρκοι είχαν παρασπονδήσει και έβαλλαν με όλμους εναντίον της πίστας και με μυδράλλια εναντίον του κτιρίου. Εγώ, κακά ειν' τα ψέματα, τα χρειάστηκα. Είπα μέσα μου, αυτό είναι το τέλος μου. Ο Πάρκερ είχε γίνει έξαλλος! Φρόντισε πρώτα για τη δική μου ασφάλεια! Διέταξε έναν Άγγλο δεκανέα να με συνοδεύσει στο αυτοκίνητό μου, που το είχα σταθμευμένο κάτω στη νότια πλευρά, που ήταν οι Αποθήκες του Τελωνείου, για περισσότερη ασφάλεια, και άρχισε οργισμένος να δίνει διαταγές στο τηλέφωνο για αντιμετώπιση της κατάστασης. Χαιρετιστήκαμε και είπαμε να τηλεφωνηθούμε σύντομα, και με τη συνοδεία του δεκανέα κατευθύνθηκα στο αυτοκίνητό μου. Όταν πλησιάσαμε στις αποθήκες του Τελωνείου, διαπιστώσαμε ότι κι αυτές βάλλονταν από πυρά πολυβόλων. Πλησιάσαμε το αυτοκίνητό μου. Αμέσως ο δεκανέας ακροβόλιστηκε και με το αυτόματο που κρατούσε άρχισε να ανταποδίδει τα πυρά, ενώ εγώ μπήκα αμέσως στο αυτοκίνητό μου και έγινα καπνός! Διέφυγα μέσα από τη μεριά της Ρ.Α.Φ. και κατευθύνθηκα προς τον Άη Γιάννη της Μαλούντας, όπου βρισκόταν η οικογένειά μου. Ήταν αργά το απόγευμα όταν έφτασα στο σπίτι του Χριστάκη, κι όταν αντίκρισα τα αγαπημένα μου πρόσωπα, τους αγκάλιασα και ξέσπασα σε λυγμούς! Ήταν τόσο η συναισθηματική μου φόρτιση!

Έτσι παραδόθηκε ο Διεθνής Αερολιμένας Λευκωσίας στα Ηνωμένα Έθνη και παραμένει στα χέρια τους μέχρι σήμερα!